

Dosarul nr. 2ra-453/20

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud.: M. Bușuleac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud.: G. Vavrin, I. Dănăilă, T. Berdilă)

DECIZIE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Oxana Rusu, reprezentată de avocatul Maxim Todorov,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Oxana Rusu împotriva lui Fiodor Rusu, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Cahul cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care s-a respins apelul declarat de Oxana Rusu și s-a menținut hotărârea din 26 martie 2019 a Judecătoria Cahul, sediul Central și împotriva încheierii din 12 august 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care nu s-a dat curs cererii de apel și s-a obligat la plata taxei de stat,

c o n s t a t ă :

La 14 iulie 2017, Oxana Rusu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Fiodor Rusu, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Cahul cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, la 27 noiembrie 2004, a fost înregistrată căsătoria între dânsa și Fiodor Rusu. În timpul căsătoriei s-au născut doi copii minori: XXXXXX, născută la XXXXXX și XXXXXX, născut la XXXXXX, însă prin hotărârea din 13 februarie 2017 a Judecătoria Cahul, sediul Central, căsătoria a fost desfăcută.

Oxana Rusu a relatat că copiii minori, se află la întreținerea sa, iar Fiodor Rusu nu contribuie la întreținerea acestora, din care motive este nevoită să se adreseze în instanța de judecată, pentru încasarea pensiei de întreținere a copiilor. La momentul înaintării acțiunii, pârâtul nu are loc de muncă și venituri stabile, din care ar putea fi încasată pensie de întreținere sub forma unei cote-părți din veniturile acestuia. În cazul dat pensia pentru întreținerea copiilor minori urmează să fie încasată într-o sumă

bănească fixă, în conformitate cu art. 76, alin. (1) și (2) din Codul familiei, luând în considerare și informația de pe pagina web al Biroului Național de Statistică, care stabilește că minimul de existență pentru copiii care sunt crescuți în localitățile urbane, pentru anul 2016, este de 1910 lei, 10 bani.

Mai mult, reclamanta a specificat că având în vedere faptul că, Fiodor Rusu nu este invalid, nu are alți copii minori sau alte persoane la întreținere, este oportun de a fi încasată din contul acestuia în beneficiul său, a pensiei de întreținere pentru copiii minori, XXXXXX și XXXXXX, în sumă de 1500 lei lunar, pentru fiecare copil, până la atingerea majoratului.

Suplimentar, Oxana Rusu a indicat că luând în considerare vârsta copiilor minori, relația de afectivitate, necesitatea de comunicare, precum și condițiile mai bune de îngrijire și de întreținere a acestora, dispune de locuință cu toate comoditățile necesare pentru creșterea, îngrijirea și întreținerea copiilor, dispune de loc stabil de muncă, față de Fiodor Rusu, care nu este angajat în câmpul muncii, consideră oportun de a fi stabilit domiciliul copiilor minori cu mama acestora, Oxana Rusu.

Oxana Rusu a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXXX și XXXXXX cu mama Oxana Rusu, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori a câte 1500 lei lunar, pentru fiecare și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 26 martie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central s-a încetat examinarea cauzei civile, în partea stabilirii domiciliul copilului minor XXXXXX.

Prin hotărârea din 26 martie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Oxana Rusu.

S-a stabilit domiciliul copilului minor XXXXXX, cu mama Oxana Rusu.

S-a dispus încasarea din contul lui Fiodor Rusu în beneficiul Oxanei Rusu a pensiei pentru întreținerea copiilor minori Gabriela Rusu și Roman Rusu în mărime de 1/3 din veniturile lunare ale pârâtului, începând cu 14 iulie 2017 și până la atingerea majoratului copiilor minori.

S-a dispus încasarea din contul lui Fiodor Rusu în beneficiul Oxanei Rusu a cheltuielilor de judecată în sumă de 100 lei.

S-a dispus încasarea din contul lui Fiodor Rusu în beneficiul statului a taxei de stat în sumă de 150 lei.

S-a exclus perioada de la 01 decembrie 2017 până la 05 iunie 2018 pentru plata pensiei alimentare.

La 05 aprilie 2019, Oxana Rusu, reprezentată de avocatul Maxim Todorov a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 26 martie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul s-a respins apelul declarat de Oxana Rusu și s-a menținut hotărârea din 26 martie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central.

La 06 ianuarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Oxana Rusu, reprezentată de avocatul Maxim Todorov a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea decizie din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul și a hotărârii din 26 martie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii, precum și casarea

încheierii din 12 august 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care nu s-a dat curs cererii de apel și s-a obligat la plata taxei de stat.

În motivarea recursului, Oxana Rusu a relatat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată, deoarece la examinarea cauzei nu s-a luat în considerare principiul interesului superior al copilului, plasând mai presus interesul tatălui obligat la plata pensiei de întreținere.

Mai mult, recurenta a indicat că la stabilirea pensiei pentru întreținerea copiilor minori urmează a fi luată în considerare informația prezentată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimului de existență pentru un copil, dar nu informația cu privire la faptul că intimatul este pensionar și urmează a fi încasată pensia din venitul său lunar. Acest fapt conduce la inegalitatea părinților, deoarece un părinte contribuie la întreținerea copiilor mai mult decât altul.

Totodată, Oxana Rusu a relatat că la depunerea cererii de apel, a fost obligată de instanța de apel să achite taxa de stat în sumă de 188 lei, însă conform art. 85 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu urma să achite taxa de stat pentru solicitarea de încasarea a pensiei alimentare și instanța de apel nu trebuia să dispună încasarea acesteia din contul său. Astfel, având în vedere că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel se contestă odată cu fondul cauzei, consideră că încheierea este neîntemeiată și urmează a fi casată.

La 10 februarie 2020, în adresa intimatului și intervenientului accesoriu a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Oxana Rusu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 168).

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul și intervenientul accesoriu să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată participanților la proces, la 13 decembrie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f.d. 160), însă date privind recepționarea deciziei instanței de apel la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea din 08 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, cererea menționată mai sus s-a considerat admisibilă pentru examinarea în fond (f.d. 175).

Verificând decizia din 19 noiembrie 2019, încheierea din 12 august 2019 a Curții de Apel Cahul și cererea de recurs, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului, casarea deciziei și a încheierii contestate, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze

integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În corespundere cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Instanța de recurs menționează că în cererea de recurs, Oxana Rusu solicită casarea atât a deciziei, cât și a încheierii instanței de apel, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, încheiere care se contestă odată cu fondul cauzei.

Din materialele cauzei rezultă că, la 14 iulie 2017, Oxana Rusu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Fiodor Rusu, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Cahul cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 26 martie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Oxana Rusu.

S-a stabilit domiciliul copilului minor Roman Rusu cu mama Oxana Rusu.

S-a dispus încasarea din contul lui Fiodor Rusu în beneficiul Oxanei Rusu a pensiei pentru întreținerea copiilor minori XXXXXX și XXXXXX în mărime de 1/3 din veniturile lunare ale pârâtului, începând cu 14 iulie 2017 și până la atingerea majoratului copiilor minori.

S-a dispus încasarea din contul lui Fiodor Rusu în beneficiul Oxanei Rusu a cheltuielilor de judecată în sumă de 100 lei.

S-a dispus încasarea din contul lui Fiodor Rusu în beneficiul statului a taxei de stat în sumă de 150 lei.

S-a exclus perioada de la 01 decembrie 2017 până la 05 iunie 2018 pentru plata pensiei alimentare (f.d. 102, 106-110).

La 05 aprilie 2019, Oxana Rusu, reprezentată de avocatul Maxim Todorov a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 26 martie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d. 105, 124).

Prin încheierea din 12 august 2019 a Curții de Apel Cahul, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Oxana Rusu. S-a acordat apelantei termen pentru a prezenta cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 188 lei (f.d. 118-120).

Prin decizia din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul s-a respins apelul declarat de Oxana Rusu și s-a menținut hotărârea din 26 martie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central (f.d. 152-159).

Colegiul judiciar analizând aspectul procedural în speță, constată că instanța de apel la examinarea cererii de apel, a lăsat fără examinare cererea de recurs depusă la 05 aprilie 2019 împotriva încheierii din 26 martie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediu Central, prin care s-a dispus încetarea examinării cauzei civile, în partea stabilirii domiciliului copilului minor XXXXXX (f.d. 104, 125), încălcare procedurală care nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Or, soluția de examinare a cererii de apel depinde de legalitatea încheierii de încetare a procesului pe capătul de cerere cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor XXXXXX, născută la XXXXXX, care nu a fost verificată, necătând la faptul că reclamata-recurenta a contestat-o cu recurs.

Suplimentar, instanța de recurs consideră oportun de a reliefa prevederile art. 83 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, care stipulează că taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Totodată, art. 85 Cod de procedură civilă, prevede cazurile în care reclamanții sunt scutiți de la plata taxei de stat. Astfel, alineatul (1), lit. a) prevede că de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanții în acțiunile de încasare a pensiei de întreținere.

Potrivit art. 4 alin. (1), pct. 3) din Legea nr. 1216 din 03 decembrie 1992 cu privire la taxa de stat, sînt scutiți de plata taxei de stat în instanțele judecătorești: reclamanții - în acțiunile de încasare a pensiei alimentare.

Așadar, din materialele cauzei se constată că, la 05 aprilie 2019, Oxana Rusu a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe. După verificarea faptului dacă cererea de apel corespunde exigențelor legii, Curtea de Apel Cahul a adoptat încheierea din 12 august 2019, prin care a obligat recurenta să achite taxa de stat în sumă de 188 lei, însă din motivarea încheierii nu se distinge niciun motiv întemeiat care a stat la baza soluției adoptate.

Astfel recurenta-apelanta, fiind înștiințată că, în cazul neachitării taxei de stat, cererea de apel va fi restituită, a achitat taxa de stat, prin intermediul avocatului Maxim Todorov, la 29 august 2019, în sumă de 188 lei, fapt confirmat prin bonul de plată anexat la materialele cauzei (f.d. 123).

Tot aici, instanța de recurs menționează că în motivarea deciziei din 19 noiembrie 2019, instanța de apel a evidențiat faptul că Oxana Rusu a contestat cu apel hotărârea primei instanțe doar în partea încasării pensiei alimentare, însă nu a aplicat prevederile legislației în vigoare, nu a acordat o atenție cuvenită sarcinilor de pregătire a cauzei pentru dezbateri și nu a constatat circumstanțele care stau la baza aplicării corecte a Legii taxei de stat și a prevederilor Codului de procedură civilă.

Raportând normele citate mai sus și ținând cont de litigiul dedus judecării, Colegiul menționează că instanța de apel nejustificat a dispus încasarea de la Oxana Rusu a taxei de stat pentru judecarea cererii de apel, deoarece ultima este scutită prin efectul legii de obligația achitării taxei de stat la depunerea acțiunii.

Astfel, instanța de recurs notează că instanța de apel nu s-a bazat pe prevederile legislației în vigoare, atunci când a obligat recurenta la plata taxei de stat, fără a lua în considerare circumstanțele specifice ale cauzei examinate, în primul rând, necesitatea achitării taxei de stat.

Colegiul judiciar atestă că verificarea împrejurărilor sus menționate devine inevitabilă întrucât instanței de judecată îi revine sarcina de a stabili dacă instanța de

apel la examinarea cauzei s-a condus de prevederile procedurale, acest criteriu având ca efect casarea deciziei instanței.

Așadar, la rejudecarea cauzei Curtea de Apel Cahul urmează că i-a în considerare constatările și încălcările depistate de instanța de recurs și totodată să reexamineze cauza în ordinea și în condițiile stabilite de normele de drept material și procedural, adoptând o decizie întemeiată pe circumstanțele de fapt și de drept aplicabile speței.

Pentru motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis, casată decizia din 19 noiembrie 2019 și încheierea din 12 august 2019 a Curții de Apel Cahul, cu restituirea cauzei spre rejudecare, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Oxana Rusu, reprezentată de avocatul Maxim Todorov.

Se casează decizia din 19 noiembrie 2019 și încheierea din 12 august 2019 a Curții de Apel Cahul, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Oxana Rusu împotriva lui Fiodor Rusu, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Cahul cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu